موسسه حقوقی آوای عدالت سروش

قانون نفت

قانون نفت/

ماده ۱ – تعاریف/

اصلاحات و کلمات زیر هر کجا که در این قانون به کار برده می‌شود، شامل تعاریف مفاهیم مشروح در این ماده است:/

نفت – عبارت است از کلیه هیدروکربورها به استثنای ذغال سنگ که به صورت نفت خام، گاز طبیعی، قیر، پلمه سنگهای نفتی و ماسه‌های آغشته به‌نفت اعم از آنکه به حالت طبیعی یافت شود و یا به وسیله عملیات مختلف از نفت خام و گاز طبیعی به دست آید./

منابع نفتی – عبارت است از هر یک از تقسیمات داخل سرزمین و آب‌های داخلی و ساحلی و بین‌المللی و فلات قاره کشور که احتمال وجود نفت درآن باشد و مشخصات فنی و جغرافیایی ویژه آن توسط وزارت نفت مشخص شده باشد./

عملیات نفتی – عبارت است از کلیه عملیات مربوط به صیانت و بهره‌برداری از منابع نفتی مانند تفحص، نقشه‌برداری، زمین‌شناسی، اکتشاف، حفاری،استخراج، تحصیل اراضی لازم و تهیه و اجرای طرح‌های سرمایه‌ای برای احداث تأسیسات و صنایع و ایجاد و توسعه و تحدید آنها و حفاظت وحراست از تأسیسات و واحدهای مربوط به صنعت نفت. همچنین عملیات تولید و قابل عرضه کردن نفت خام، گاز و سایر هیدروکربورهای طبیعی به‌استثنای زغال سنگ تصفیه نفت خام و تهیه فرآورده‌های فرعی و مشتقات نفتی و جمع‌آوری و تصفیه گاز طبیعی و تولید گاز و محصولات همراه،استفاده از فرآورده‌ها و مشتقات نفتی و گازی در تولید انواع محصولات پتروشیمی، حمل و نقل، توزیع، فروش و صدور محصولات نفت و گاز وپتروشیمی و فعالیت‌های تجاری مربوط به صادرات و واردات و تولیدات نفت و گاز و پتروشیمی و تهیه و تولید کالاها و مواد صنعتی مورد استفاده‌نفت و ایجاد تسهیلات و خدمات جنبی برای این عملیات و آموزش و تامین نیروی کار متخصص. ایجاد شرایط ایمنی و بهداشت و صنعتی و حفاظت‌محیط از آلودگی در عملیات با رعایت ضوابط سازمان‌های ذیربط و بررسی‌ها و برنامه‌ریزی و طراحی فنی و اقتصادی و انعقاد قراردادهای پ/

پیمانکاری ومشاوره در زمینه‌های عملیات فوق و انجام مطالعات و تحقیقات و آزمایش‌ها و پژوهش‌های علمی و فنی برای بسط و تکمیل تکنولوژی و ارتقا دانش‌فنی و صنعتی و بررسی تتبعات و اختراعات مربوط به صنایع نفت و تبادل اطلاعات علمی و فنی و تجربیات صنعتی با مؤسسات داخلی و خارجی‌ذیصلاح در زمینه عملیات نفتی./

حدود عملیات نفتی در هر زمینه که به وظایف قانونی و برنامه‌ها و طرح‌های سایر دستگاه‌ها و نهادهای جمهوری اسلامی ایران تداخل پیدا می‌کند،طبق آیین‌نامه‌هایی خواهد بود که به وسیله وزارت نفت تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید./

واحدهای عملیاتی – عبارت است از هر سازمان، مؤسسه و یا شرکتی که عملیات اصلی و فرعی تخصصی و عمومی خدمات جنبی نفتی را عهده داربا‌شد./

قرارداد – عبارت است از تعهداتی که بین وزارت نفت یا یک واحد عملیاتی یا هر شخص حقیقی یا حقوقی منعقد می‌شود که طبق مقررات دولت‌جمهوری اسلامی ایران و بر مبنای مقررات این قانون اجرای قسمتی از عملیات نفتی را بر عهده گیرد./

ماده ۲ – منابع نفت کشور جز انفال و ثروت‌های عمومی است و طبق اصل ۴۵ قانون اساسی در اختیار حکومت اسلامی می‌باشد و کلیه تأسیسات‌و تجهیزات و دارایی‌ها و سرمایه‌گذاری‌هایی که در داخل و خارج کشور توسط وزارت نفت و شرکت‌های تابعه به عمل آمده و یا خواهد آمد، متعلق به‌ملت ایران و در اختیار حکومت اسلامی خواهد بود./

اعمال حق حاکمیت و مالکیت نسبت به منابع و تأسیسات نفتی متعلق به حکومت اسلامی است که بر اساس مقررات و اختیارات مصرح این قانون به‌عهده وزارت نفت می‌باشد که بر طبق اصول و برنامه‌های کلی کشور عمل نماید./

ماده ۳ – اعمال حقوق و اختیارات مصرح این قانون بر عهده وزارت نفت و شرکتهای تابعه و نظارت بر انجام عملیات نفتی و سایر وظایف مندرج دراین قانون بر عهده وزارت نفت خواهد بود./

ماده ۴ – وزارت نفت برای انجام عملیات نفتی و بهره‌برداری در سراسر کشور و فلات قاره و دریاها می‌تواند شرکت‌هایی را تأسیس نماید.اساسنامه‌های شرکت‌های نفت و گاز و پتروشیمی پس از تصویب مجلس شورای اسلامی به مورد اجرا گذارده خواهد شد. تصویب اساسنامه‌های سایرشرکت‌ها با هیأت وزیران خواهد بود./

تبصره – وزارت نفت مکلف است از تاریخ تصویب این قانون، اساسنامه‌های شرکت‌های نفت، گاز و پتروشیمی را ظرف مدت یک سال جهت‌تصویب به مجلس شورای اسلامی تقدیم نماید./

ماده ۵ – انعقاد قراردادهای مهم فیمابین وزارت نفت یا واحدهای عملیات نفتی با اشخاص حقیقی و حقوقی داخلی و خارجی و تشخیص مواردمهم تابع آیین‌نامه‌ای خواهد بود که با پیشنهاد وزارت نفت به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید. و قراردادهای منعقد فیمابین وزارت نفت با دولتهاطبق اصل ۷۷ قانون اساسی عمل می‌شود./

ماده ۶ – کلیه سرمایه‌گذاری‌ها بر اساس بودجه واحدهای عملیات از طریق وزارت نفت پیشنهاد و پس از تصویب مجمع عمومی در بودجه کل‌کشور درج می‌شود. سرمایه‌گذاری خارجی در این عملیات به هیچ وجه مجاز نخواهد بود./

تبصره – در صورت استفاده از بودجه عمومی طبق مقررات عمومی دولت عمل می‌شود./

ماده ۷ – وزارت نفت مکلف است در جریان عملیات نفتی ضمن برنامه ریزی‌های صحیح نظارت و مراقبت کامل جهت صیانت ذخایر نفتی وحفاظت منابع و ثروت‌های طبیعی و تأسیسات و جلوگیری از آلودگی محیط زیست (هوا، آب، خاک) با هماهنگی سازمان‌های ذیربط عمل کند./

ماده ۸ – کلیه سرمایه‌گذاری‌های ثابت صنعت نفت در داخل کشور تابع قوانین و مقررات واحد مربوطه خواهد بود و در مواردی که قانون خاصی‌وجود نداشته باشد، تابع مقررات عمومی جمهوری اسلامی ایران است./

سرمایه‌های صرف شده که در اختیار واحدهای عملیات نفتی گذاشته شده یا می‌شود، جز دارایی‌های واحد مزبور خواهد بود

ولی هر گونه نقل و انتقال‌آنها منوط به اجازه وزارت نفت می‌باشد./

ماده ۹ – وزارت نفت موظف است برای تأمین حفاظت و حراست از منابع و تأسیسات نفتی و اموال و اسناد صنعت نفت به جای گارد صنعت نفت‌با هماهنگی وزارت کشور و همکاری نیروهای انتظامی واحدی به نام تأسیس نماید. آیین‌نامه اجرایی آن به وسیله وزارتین نفت و کشور تهیه و به‌تصویب هیات وزیران خواهد رسید./

تبصره – هزینه تأسیس واحد حراست از محل اعتبارات گارد حفاظت صنعت و نفت خواهد بود./

ماده ۱۰ – وزارت نفت مکلف است نسبت به تربیت و تجهیز نیروی انسانی مورد نیاز و راه‌یابی به تکنولوژی پیشرفته و رشد و توسعه در رشته‌های‌مختلف صنعت نفت به طرق مقتضی و با هماهنگی و تبعیت از سیاست‌های وزارت فرهنگ و آموزش عالی و با طرح برنامه‌های آموزشی و تشکیل‌مراکز تعلیماتی و تأسیس مجتمع‌های تحقیقاتی و آزمایشگاهی به طور مستمر بکوشد و با اتخاذ تدابیر مؤثر در راه بالا بردن سطح دانش و اطلاعات‌علمی و عملی کارکنان و کارشناسان و ایجاد محیط مناسب برای جذب و تشویق عناصر کار آمد متعهد و متخصص اقدام نماید./

ماده ۱۱ – اراضی و اعیانی و هر گونه مستحدثات و آب و حقوق ارتفاقی مورد نیاز عملیات نفتی طبق اساسنامه‌های شرکت‌های نفت و گاز وپتروشیمی که به تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد رسید، تحصیل خواهد شد./

ماده ۱۲ – با تصویب این قانون هر گونه قوانین و مغایر با این قانون ملغی است./

قانون فوق مشتمل بر دوازده ماده و سه تبصره در جلسه روز پنجشنبه نهم مهر ماه یک هزار و سیصد و شصت و شش مجلس شورای اسلامی تصویب‌و در تاریخ ۱۳۶۶.۷.۲۳ به تأیید شورای نگهبان رسیده است./

رییس مجلس شورای اسلامی – اکبر هاشمی/

/